

## Miljoenennota pakt slecht uit voor ondernemers

# Creatief ondernemerschap

De moed zou je als horecaondernemer in de schoenen kunnen zinken, als je eens goed naar de miljoenennota kijkt. De aangekondigde lastenverzwaringen voor 2008 zijn bepaald niet gunstig voor de branche: ze pakken koopkrachtverlagend én kostprijsverhogend uit. En dat voor een jaar waarin de horeca toch al voor een historisch punt van onzekerheid staat, met het algehele rookverbod dat in juli van kracht wordt. Creatief ondernemerschap is meer dan ooit noodzakelijk.

**S**eptember 2007 was een maand met veel slecht nieuws voor de branche. De accijnzen gaan omhoog; Op de BTW komt een extra procent; De ziektekostenpremies voor ondernemer en personeel gaan fors omhoog; Er komt een heffing op verpakkingsmateriaal. En daarmee is de lijst nog niet compleet. Koninklijk Horeca Nederland (KHN) is bezorgd. "Vrijwel alles waar het woord belasting of accijnzen in voorkomt wordt verhoogd", zo stelt KHN in een reactie op de miljoenennota. Ook de vakbonden reageerden al: zij zinnen op reparatie van het inkomensverlies dat voor veel werknemers dreigt en vinden bovendien dat de bedrijfswinsten een extraatje redelijk maken. De bonden komen dan ook met een algemene looneis van ruim over de drie procent. Op de achterkant van een sigarendoos (ja, dat mag nu nog!) valt uit te rekenen dat de kostprijs in de horeca gemakkelijk met een procent of vier, vijf kan stijgen. Ondernemers staan nu voor de vraag hoe ze de schade kunnen beperken, of – liever nog – hoe ze het nadeel kunnen omkeren in een voordeel. Ga er maar aanstaan!

### Koopkrachtplaatjes

Het één op één verhogen van de prijzen is een mogelijkheid, maar het is vermoedelijk niet het antwoord waarop horeca-



gasten zitten te wachten. De koopkracht van de middeninkomens staat onder druk. In 2008 gaan ze er gemiddeld een kwart procent op achteruit. Nu klinken die 'koopkrachtplaatjes' uit Den Haag altijd nogal abstract. Maar om het beeld even te verduidelijken: met de middeninkomens hebben we dus ruim 75 procent van de Nederlandse beroepsbevolking te pakken, die het een jaartje met wat minder moet doen. Al gaat het maar om een kwartje per honderd euro, zoals eco-

nomen graag voorrekenen, het zal toch niet bijdragen aan méér consumentenvertrouwen. Daar komt nog bij dat er nu al niet veel waardering en begrip is voor het prijspeil in de horeca. Een representatief onderzoek door het Bierblad, ook al gepubliceerd in september, laat zien dat de meeste mensen de horeca vooral veel te prijzig vinden.

Horecaondernemers die het met name moeten hebben van de zakelijke markt, zullen hier minder van wakker liggen. De

# gevraagd

ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), waarop het kabinet zijn begroting baseert, laten een meer dan gezonde economische groei zien van tegen de drie procent voor 2008. Dat kan de bestedingen vanuit het bedrijfsleven in de horeca lekker aanjagen. Maar, zo waarschuwt CPB-directeur Coen Teulings enigszins achteloos in een interview met NRC Handelsblad, dat kan ook nog wel eens vies tegenvallen. Belangrijkste kandidaat om een domper op de zake-lijke feestvreugde te zetten is de kredietcrisis die momenteel de banken in de greep houdt. Teulings' voorspelling: krijgen de banken deze crisis niet snel onder controle, dan kan de groei ook wel uitkomen op een aanzienlijk magerdere 1,8 procent. De kredietcrisis is met name van invloed op het aantal en op de omvang van grote internationale transacties (fusies en overnames) in de zakenwereld. Zakt die markt in, dan zal dat zeker consequenties hebben voor de bezettingsgraad van hotels in het hogere segment en voor stoelen in de betere eetgelegenheden.

## Hete hangijzers

Soms is het interessanter te zien wat er niet in de miljoenennota en de beleidsvoornemens van de departementen staat, dan wat er wél staat. Een van de zaken waar ondernemers naar uitkijken is hoe de aangekondigde versoepeling van het ontslagrecht eruit gaat zien. En vooral: wanneer die van kracht wordt. Maar dit politiek uiterst explosieve onderwerp is door het kabinet nog even naar voren geschoven. Daar mag uit geconcludeerd worden dat CDA, ChristenUnie en PvdA het hier nog (lang) niet over eens zijn. Te vrezen valt dat het gezegde 'Geen nieuws is goed nieuws' hier niet opgaat.

Ook twee hete hangijzers die met name de horeca aangaan krijgen weinig specifieke aandacht. Er wordt niet of nauwelijks nadere invulling gegeven aan het preventiebeleid dat de regering voorstaat op het gebied van alcohol en er ontbreekt

een nadere praktische invulling van het algehele rookverbod in de horeca. Voor het alcoholbeleid is een beleidsbrief toegezegd die in oktober verschijnt. De stevige accijnsverhogingen voor bier en tabak en de verhoging van de belasting op gokken geven wel aan dat dit kabinet weinig op heeft met 'kleine zondes' die ongezond kunnen uitpakken.

## Kennis op de bon

Is er dan helemaal geen goed nieuws te melden? Jazeker wel. Het goede nieuws zit vooral in het beleid om de arbeidsmarkt te verruimen. Belangrijk voor de horeca is bijvoorbeeld dat er stevig beleid komt om arbeid lonender te maken voor mensen met een wat lager inkomen. In goed Nederlands: werken wordt financieel aantrekkelijker gemaakt dan thuiszitten met een uitkering. Ook het belastingvoordeel voor de niet-werkende partner van éénverdieners - de zogeheten 'aanrechtssubsidie' - gaat op de helling. En, tamelijk radicaal, de bijstand wordt voor mensen onder de 28 feitelijk ontoegankelijk gemaakt. Wie jong is studeert of werkt. Meer smaken zijn er niet, als het aan het kabinet ligt.

Goed nieuws is er ook voor startende ondernemers. De overheid breidt de borgstellingsregeling voor krediet van banken stevig uit. Prettig is dat het kabinet blijvend aandacht besteedt aan de vermindering van de regeldruk en daar ook concrete plannen voor neerlegt. Zo moet het verlenen van vergunningen nu echt eenvoudiger worden.

Interessant is tenslotte ook nog dat volgend jaar veel meer kleine ondernemers in aanmerking komen voor een voucher, ofwel een 'bon', waarmee ze bij instituten kennis kunnen kopen. Daarmee kunnen ze hun voordeel doen in de bedrijfsvoering. De bon, die begint bij een waarde van enkele duizenden euro's, kan besteed worden bij bijvoorbeeld hogescholen en universiteiten. Denk daarbij aan advies en doorlichting op het gebied van bedrijfsvoering, marketing, logistiek

en inkoop, of administratie en automatisering: misschien is dat nu net wat u nodig heeft om ideeën op te doen om de marges van uw bedrijf het komende jaar op peil te houden.

## De logica van Bos

**Je kunt van de eerste begroting van minister van financiën Wouter Bos denken wat je wilt, er zit beslist een logische gedachte achter. En het is goed die gedachte in het achterhoofd te houden, omdat je er op moet rekenen dat er mogelijk nog drie of vier begrotingen uit deze koker zullen komen. Balkenende IV regeert vanuit de moraal. Het kabinet heeft er voor gekozen 'slecht gedrag' fiscaal te straffen. Gokken, drinken, roken, autorijden, vliegen, het wordt allemaal fors duurder. Daar staat tegenover dat gedrag dat aanmoediging verdient, stevig wordt beloond. De belangrijkste stimulans gaat naar de arbeidsmarkt: werken wordt aangemoedigd met de nodige prikkels in premies en belastingen. Doel is zo'n driehonderdduizend mensen de arbeidsmarkt op te krijgen. Dat zijn lang niet alleen uitkeringsgerechtigden, maar bijvoorbeeld ook niet-werkende moeders, ouderen en anderen die op een of andere manier tijdelijk niet beschikbaar waren voor werk. Gezien de uiterst krappe arbeidsmarkt van dit moment is dat in elk geval een duidelijke plus.**